

**Preek 19 januari, doopdienst
HWS Ontmoetingskerk
1 Korintiërs 12:12-27**

Gemeente van Jezus Christus,

Eén van de verlangens die we denk ik allemaal wel hebben is het verlangen om... gelukkig te zijn. We willen allemaal stuk voor stuk gelukkig zijn in het leven. Daar zijn we het wel over eens... Maar dan de lastige vraag: hoe word je gelukkig? Zoveel mensen hier zijn, zoveel gedachten zijn daar waarschijnlijk ook over. Hoe zou jij antwoord geven op de vraag: hoe word je gelukkig? Ik denk dat als je, bijvoorbeeld bij een winkelcentrum, het aan de mensen gaat vragen je heel diverse antwoorden zult krijgen. Maar ik vermoed dat bij bijna iedereen die je dan spreekt het er wel min of meer op neerkomt dat geluk: iets is dat ik zelf moet doen, ik moet het zelf bereiken, mijn geluk is mijn verantwoordelijkheid.

Dat klinkt in onze oren heel logisch. Want je bent zelf de persoon die moet werken, jij moet zelf die studie doen, jij moet zelf een partner vinden, jij moet zelf je sociale contacten onderhouden, jij moet zelf sporten en je lichaam gezond houden, jij moet zelf het doel bepalen in je leven en je moet het zelf nastreven... Jij moet, jij moet, jij moet... Dat is althans het seculiere verhaal buiten de kerk. Veel mensen geloven daarin. Maar het is wel een heel onbarmhartig verhaal, want iedereen, iedereen, kan het overkomen dat ze bijvoorbeeld in de schuldsanering terecht komen. Je denkt dan misschien al snel, oh die persoon is lui, is dom, eigen schuld... En natuurlijk dat kan ook kloppen, maar het is veel vaker dat er iets gebeurt, dat het tegenzit, het lukt gewoon even niet... En voor je het weet zit je in een neerwaartse spiraal die je zelf niet kan doorbreken... Dan heb je hulp nodig... Maar daar schaam je je waarschijnlijk voor. Onze samenleving gelooft in de mythe dat we het zelf moeten doen, we moeten het zelf kunnen... En lukt het jou niet... Dan voelt het als falen, iedereen kan het, maar mij lukt het niet... Maar dat is evenzeer een fabeltje als het geloof dat wij het allemaal zelf moeten kunnen en doen. In de praktijk blijkt dat er veel mensen zijn die het hedendaagse leven niet zelf aankunnen. En wanneer we oud worden blijkt dat op den duur vrijwel niemand het meer kan. Wij zijn afhankelijk van hulp. Maar... dat toegeven voelt niet goed. Wij geloven: ik moet het allemaal zelf kunnen. De sterke individu. Dat is onderdeel van het seculiere geloof.

Daar tegenover staat het liefdevolle verhaal van het christelijke geloof. Wij lezen vandaag een gedeelte uit de brief van Paulus aan de christelijke gemeente in Korinthe. En in onze tekst gebruikt Paulus een heel krachtig beeld om de kerk te beschrijven. De kerk is het lichaam van Christus. En elke gelovige maakt daar deel van uit.

De grote uitzondering in het seculiere geloof is het sterke individu zijn familiebanden. Wij zorgen niet alleen voor onszelf. Wij zorgen ook voor die familieleden die dat niet zelf of nog niet zelf kunnen. Wij zorgen voor onze kinderen. En wanneer onze ouders het niet meer zelf kunnen zorgen we ook voor hen. Zelfs in de seculiere cultuur is de familieband heilig. In principe zorg je voor elkaar.

In de tijd van de Bijbel was dat nog veel meer. Het individu telde toen nog niet zozeer. Vrijwel alles draaide om de familie. Je familie is je status, je familie is je verleden, heden en toekomst, je familie is eigenlijk alles. Jezus gaf daar een radicaal nieuwe draai aan. We lezen in Matteüs 12 over Jezus die ergens binnen is en met de mensen praat over God. Op een gegeven moment komt iemand tegen Jezus vertellen dat Zijn moeder en Zijn broers buiten staan en met Hem willen praten. In die familiecultuur werd verwacht dat Jezus daar gelijk iets mee zou doen. Hen binnen vragen, ruimte voor hen maken, of zelf snel

naar buiten gaan. Maar Jezus deed dat allemaal niet. Hij zei: "Wie is mijn moeder en wie zijn mijn broers?" Hij maakte een gebaar naar zijn leerlingen en zei: "Dat zijn mijn moeder en mijn broers. Want ieder die de wil van mijn Vader in de hemel doet, is mijn broer en mijn zus en mijn moeder." Voor die tijd absurd. Maar zo leert Jezus het ons. De geloofsband is een sterkere familieband dan de biologische band.

Paulus onderstreept dat. In het gedeelte dat wij lezen uit de Bijbel gebruikt hij dus het beeld van het lichaam. En in veel van zijn andere brieven komen we dat beeld ook tegen. De kerk is het lichaam van Christus. De geloofsband is dus zelfs nog sterker dan de familieband, want zelfs als je ruzie hebt met je familie en hen niet wilt zien. Je kunt moeilijk zeggen: ik vind mijn rug niet fijn dus ik doe hem weg. Een lichaam is heel dicht op elkaar verweven.

We lezen bijvoorbeeld: 'Wanneer één lichaamsdeel pijn lijdt, lijden alle andere mee; wanneer één lichaamsdeel met respect behandeld wordt, delen alle andere in die vreugde.' Laatst hoorde ik van iemand dat flinke kiespijn had. Hij werd er 's nachts wakker van en kon niet meer slapen. Hij probeerde te lezen, maar kon zich er niet op concentreren. Uit pure wanhoop ging hij maar sporten met het idee dat leidt me af, maar ook dat lukte niet. Slechts één klein deel van het lichaam doet pijn, maar het hele lichaam heeft het er moeilijk mee. Zo is het ook in het lichaam van Christus. Als één deel lijdt lijden alle andere delen ook mee. In onze kerkelijke gemeente zien we dat ook. Wanneer er iets ergs gebeurt dan voelen we met elkaar mee. Het raakt een ieder van ons. Denk bijvoorbeeld aan de weekbrief waar elke week ook berichten in staan over gemeenteleden die het moeilijk hebben. En we noemen hen in gebed. Dat is zichtbaar. De vele kaartjes, appjes, telefoontjes, bezoeken en andere blijken van medeleven zien we niet allemaal maar geeft de betreffende persoon een heel warm gevoel. En natuurlijk dat lost de problemen allemaal niet op, maar het verandert het toch. Je doet het niet alleen... Je doet het met elkaar...

Dat is de ene kant. In het lichaam van Christus lijden we met elkaar mee. Er is ook een positieve tegenhanger. In het lichaam van Christus delen we ook in de vreugde. Dat is veel zeldzamer. Als iemand het moeilijk heeft krijgen we medelijden. Maar als het met iemand heel goed gaat voelen we daar doorgaans veel minder bij. Heb je je rijbewijs gehaald? Leuk voor je, gefeliciteerd! En we denken er niet meer echt over. Mooie stap in je carrière? Fijn voor je... Misschien voel je je zelfs een beetje jaloers... Niet in het lichaam van Christus. We delen in de vreugde. Is de ander ergens blij om, wij zijn ook blij. Niet omdat wij daar direct iets mee te maken hebben. Maar in het lichaam van Christus delen we in de vreugde... Is er één van ons die een goede medische uitslag heeft gekregen. We zijn allemaal blij. Niet omdat het jou persoonlijk raakt, maar omdat die ander blij is zijn wij blij. Wij delen in de vreugde...

Misschien denk je nu ergens bij jezelf: ja zo zou het moeten zijn, maar ik herken het niet. En eerder in de preek ging het erover dat de geloofsband sterker is dan de familieband. Misschien denk je: Ik voel het niet en ik zie het niet... Eerder in de brief aan de gemeente in Korinthe blijkt, en in sommige preken afgelopen najaar kwam het ook naar voren, dat er veel verdeeldheid was in de christelijke gemeente daar. We lezen zelfs meerdere keren over conflicten. Als je de hoofdstukken 1 t/m 12 van deze brief in één keer achter elkaar zou lezen dan komt het heel merkwaardig over dat ondanks alles wat er gaande is in Korinthe. De kerk daar toch een lichaam wordt genoemd. En als we kijken naar de kerkelijke situatie in onze tijd. De verdeeldheid, de afstand die er vaak is tussen verschillende kerkelijke gemeenschappen en soms ook onderling... Is dat nu één lichaam?

Ja. En niet zomaar een lichaam, maar het lichaam van Christus. Maar tegelijkertijd zijn wij ook nog allemaal individuen met onze eigen wil... En dat botst... Botst met het lichaam van Christus, botst met medechristenen, botst met Christus. Zonde kun je dat ook noemen. Paulus gaat daar in ons gedeelte ook uitgebreid op in: 'Als de voet zou zeggen: 'Ik ben geen hand, dus ik hoor niet bij het lichaam,' hoort hij er dan werkelijk niet bij? En als het oor zou zeggen: 'Ik ben geen oog, dus ik hoor niet bij het lichaam,' hoort het er dan werkelijk niet bij? Als het hele lichaam oog zou zijn, waarmee zou het dan kunnen horen? Als het hele lichaam oor zou zijn, waarmee zou het dan kunnen ruiken?' En even verderop: 'Het oog kan niet tegen de hand zeggen: 'Ik heb je niet nodig.' Wij hebben allemaal de menselijke neiging om vooral van onszelf uit te gaan, van ons eigen verlangen. Wij voelen bijvoorbeeld vaak de neiging om onszelf meer of belangrijker te voelen dan de ander: 'ik doe dit, dus ik verdien...' Of 'ik ben de enige die dit kan, dus ik heb meer recht op...' In onze eigen ogen staan wij vaak apart van de rest. Op je werk, op school en helaas ook in de kerk...

Maar in een lichaam werkt het niet zo. Een voet kan niets zonder een enkel. Een hand heeft het heel moeilijk zonder het oog. En een mond krijgt niets te eten zonder hulp... In de kerk is het ook zo. We hebben allemaal onze eigen plek, allemaal onze eigen gaven, met andere woorden we zijn allemaal nodig, cruciaal. En zo is er in de kerk niemand belangrijker of meer dan de ander...

Ik heb er grote moeite mee wanneer kerken dat niet erkennen. En zich afsluiten naar elkaar toe. Natuurlijk, we hoeven het niet overal met elkaar mee eens te zijn. Maar als we in dezelfde kern geloven: Jezus Christus en die gekruisigd. Dan is er geen enkele reden om gescheiden van elkaar te leven. Natuurlijk het vraagt om elkaar soms aan te spreken, om elkaar te verbeteren, elkaar te helpen... Soms kan dat best even pijn doen... Maar om de theoloog Bram van de Beek maar te citeren: een verdeelde kerk is geleefde godslastering.

Tegelijkertijd is dat wel waar wij het mee moeten doen. Aan de ene kant het ideaalbeeld van het ene lichaam, aan de andere kant de weerbarstige praktijk van zondige mensen. Wat Paulus hier schrijft over het lichaam is niet slechts een tijdelijke realiteit. Dit is een eeuwige werkelijkheid. Christus is gekomen om ons het Koninkrijk van God te verkondigen. Maar het Koninkrijk van God wordt pas in volle glorie werkelijkheid met de terugkomst van Jezus. Zo ook het volmaakte leven in het lichaam. Maar net als bij het Koninkrijk van God zien we nu in geloof, in de medegelovige soms al flarden van de paradijselijke realiteit van het leven in het lichaam van Christus. Als je onderdeel bent van het lichaam van Christus en je daar aan deelneemt kan het bijna niet anders of je hebt dat weleens gezien, geproefd. Het lichaam van Christus is de toekomstige werkelijkheid, maar nu al heel nabij... In het lichaam: 'Proef en geniet de goedheid van de HEER'.

Hoe word je onderdeel van het lichaam van Christus? We lezen de woorden van Paulus: 'Wij zijn allen gedoopt in één Geest en zijn daardoor één lichaam geworden; of we nu Joden of Grieken zijn, slaven of vrije mensen, we zijn allen van één Geest doordrenkt.' Door de doop in de Heilige Geest worden we onderdeel van het lichaam. Hierbij ligt met name de nadruk op de doop. Denk bijvoorbeeld ook aan ongeveer dezelfde tekst in de brief aan de Galaten: 'U allen die door de doop één met Christus bent geworden, hebt u met Christus omkleed. Er zijn geen Joden of Grieken meer, slaven of vrijen, mannen of vrouwen – u bent allen één in Christus Jezus.' Eén in Christus door de doop. Doop met het water én met de Heilige Geest. Eerder in 1 Korinthe 12 staat: 'niemand kan zeggen: 'Jezus is de Heer,' behalve door toedoen van de heilige Geest.' Voordat je tot die belijdenis komt heb je de gave van het geloof dus al ontvangen van de Heilige Geest. Het is een gave. Het is niet

iets wat wij kunnen verdienen, of waar wij recht op hebben. Het moet ons gegeven worden. Het geloof in Jezus Christus als Heer komen we niet uit onszelf op, de Heilige Geest legt het in onze harten. Hij brengt ons bij Jezus.

En zo heeft Eva vandaag ook de doop mogen ontvangen. Het is een geschenk. Teken en zegel van het nieuwe verbond. Ze hoort er helemaal bij. En dat geeft haar rechten. En wij zijn een belofte aangegaan, we hebben 'ja, van harte' gezegd op de vraag die aan de gemeente werd gesteld. Dat geeft ons plichten. Wanneer je onderdeel bent van het lichaam van Christus dan is het ook je roeping om mee te werken in het lichaam. Als je een voet bent kun je moeilijk zeggen: 'ik doe niet mee', want dat werkt niet, het lichaam komt dan tot stilstand. In de kerk, in het lichaam werken we allemaal mee, uit liefde, tot eer van God.

En dat doen we niet alleen. In de brief van Paulus aan de gemeente in Efeze lezen we: 'Dan zullen we, door ons aan de waarheid te houden en elkaar lief te hebben, samen volledig toegroeien naar Hem die het hoofd is: Christus. Vanuit dat hoofd krijgt het hele lichaam samenhang, en wordt het ondersteund en bijeengehouden door alle gewrichtsbanden. Ieder deel draagt op eigen wijze bij tot de groei van het lichaam, dat zo zichzelf opbouwt door de liefde.' Christus is het hoofd. Hij geeft het lichaam samenhang. Hij ondersteunt het. Het is onze roeping om ons aan de waarheid te houden en elkaar lief te hebben. Dat is een heel genadig antwoord op het geloof dat zo dominant is in onze samenleving: ik moet het zelf doen... In het lichaam doen we het samen. Geleid door de Heilige Geest, In Christus.

Dat is een schitterend iets. Wij leven het leven niet alleen. Wij leven het in het lichaam van Christus met elkaar. Wij lijden mee met wie lijdt, en we delen allen in dezelfde vreugde. En de grootste vreugde is het ware geluk, en dat ontvangen wij alleen in Christus. Wij zijn thuis in het lichaam van Christus. Daar is het goed. Daar helpen wij elkaar. Daar leven wij met elkaar. Wij zijn door de Heilige Geest onderdeel van het lichaam van Christus. Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410